

ผลของการเรียนรู้เป็นกลุ่มต่อความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง
ที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

นางสาววันเพ็ญ กลับกลาย



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0067-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 2019 836 X

EFFECTS OF GROUP LEARNING ON KNOWLEDGE AND SELF-CARE CAPABILITIES
OF CHRONIC RENAL FAILURE PATIENTS WITH HEMODIALYSIS

Miss Wanphen Klabkly

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education

Faculty of Nursing

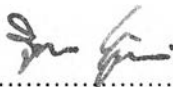
Chulalongkorn University

Academic Year 2001


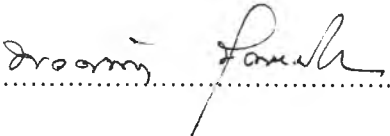

ISBN 974-17-0067-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการเรียนรู้เป็นกลุ่มต่อความรู้และความสามารถในการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่อง
ไตเทียม
โดย นางสาว วันเพ็ญ กลับกลาย
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต


..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุขดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

วันเพ็ญ กลับกลาย. ผลของการเรียนรู้เป็นกลุ่มต่อความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (EFFECTS OF GROUP LEARNING ON KNOWLEDGE AND SELF-CARE CAPABILITIES OF CHRONIC RENAL FAILURE PATIENTS WITH HEMODIALYSIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชูณหปราณ, 153 หน้า. ISBN 974-17-0067-9

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้เป็นกลุ่มต่อความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองก่อนและหลังการทดลอง เปรียบเทียบความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้เป็นกลุ่มกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จำนวน 30 คน จัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการจับคู่ กลุ่มทดลองได้รับการเรียนรู้เป็นกลุ่ม กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แผนการเรียนรู้เป็นกลุ่ม คู่มือการดูแลตนเองแบบทดสอบความรู้ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมและแบบประเมินความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม เครื่องมือทุกชุดได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองเท่ากับ 0.80 และ 0.75 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมภายหลังการเรียนรู้เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมก่อนและหลังการเรียนรู้เป็นกลุ่มไม่แตกต่างกัน
3. ความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมของกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้เป็นกลุ่มสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2544.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

#4377644336 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: GROUP LEARNING / SELF-CARE CAPABILITIES / KNOWLEDGE / CHRONIC RENAL FAILURE PATIENTS / HEMODIALYSIS

WANPHEN KLABKLY: EFFECTS OF GROUP LEARNING ON KNOWLEDGE AND SELF-CARE CAPABILITIES OF CHRONIC RENAL FAILURE PATIENTS WITH HEMODIALYSIS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. POL. MAJ. PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph. D., 157 pp. ISBN 974-17-0067-9

The purposes of this quasi-experimental research were to study the effects of group learning for chronic renal failure patients with hemodialysis on knowledge and self-care capabilities, and to compare knowledge and self-care capabilities between patients in the experimental and in the control group. Research subjects were 30 patients which were randomly assigned into experimental and control group by matched pair technique. The experimental group learned by group learning. The research instruments were developed by the researcher, which were lesson plan, self care manual, test of self care knowledge and self care capabilities evaluation form. The instruments were tested for content validity and the reliability of self care knowledge test and self care evaluation form were .80 and .75, respectively. The data were analyzed by using Median, Standard Deviation and t-test.

Major findings were as follows:

1. The mean score of self care knowledge after learned by group learning was significant higher than before, at the .05 level.
2. The mean score of self care capabilities after learned by group learning was not difference than before.
3. The mean score of self care knowledge and self care capabilities of chronic renal failure patients with hemodialysis in the experimental group were significant higher than of the control group, at the .05 level.

Field of studyNursing Education.....

Academic.....2001.....

Student's signature.....*Wanphen Klakly*.....

Advisor's signature.....*Paungphen Choonhapan*.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ พ.ศ.ศ. หลุยง คร. พวงเพ็ญ ชูณพราณ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยตระหนักและซาบซึ้ง ใน "พระคุณที่สาม" ของอาจารย์ที่มีต่อศิษย์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสถิตย์ ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและ ให้ข้อเสนอที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชลบุรี ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภาอากาศไทย ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหน่วยไตเทียม เจ้าหน้าที่หน่วยไตเทียมทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและ อำนวยความสะดวกในการวิจัยเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยสว่างวัฒนาทุกท่านที่ช่วยเหลือ ในการศึกษาต่อครั้งนี้และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาเอื้อเฟื้อทุน บางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณยาย ผู้อบรมสั่งสอนปลูกฝังและ ส่งเสริมให้ลูกและหลาน ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ซึ่งมีค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินสมบัติใดๆ ขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจจาก ร.ศ.อ. สาธิต สุขสง่างาม ญาติพี่น้องและ กัลยามิตรอันเป็นที่รักยิ่งทุกท่าน

วันเพ็ญ กลีบกลาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
3.1 ประชากร.....	70
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
3.3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	78
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	94
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	94
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	98
รายการอ้างอิง.....	100

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	107
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย.....	109
ภาคผนวก ค ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ.....	145
ภาคผนวก ง เอกสารพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย.....	150
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	153

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. คุณสมบัติของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเมื่อได้รับการจับคู่.....	71
2. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาของการรักษาด้วยเครื่องไตเทียม.....	85
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	86
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ในการดูแลตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการเรียนรู้เป็นกลุ่ม.....	87
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ของความสามารถ ในการดูแลตนเองก่อนและหลังการเรียนรู้เป็นกลุ่ม.....	88
6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ของความรู้ในการดูแลตนเอง ระหว่างทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการเรียนรู้เป็นกลุ่ม.....	89
7. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมภายหลังการเรียนรู้เป็นกลุ่ม.....	90

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

กรอบแนวคิด.....	69
แผนผังการดำเนินการวิจัย.....	82